

## Naročnina

## Dnevna izdaja

za kraljevino Jugoslavijo  
mesечно 25 Din  
polletno 150 Din  
celoletno 300 Din

## za inozemstvo

mesечно 40 Din  
polletno 240 Din  
celoletno 480 Din

## nedejska izdaja

celoletno v Jugoslaviji  
120 Din, za  
inozemstvo 140 Din

## SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov  
1 stop. peti vrsta  
maloglasni po 150  
in 20. vrsti oglasni  
nad 45 mm visine  
po 3 in 4 Din, v  
uredniškem delu  
vrstica po 10 Din  
p. pr. večjem g.  
naročilu popust  
Izide ob 4 zjutraj  
razen ponedeljka in  
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopnarjevi ulici št. 6/III  
Za naročila se ne vračajo, nevrnjenost  
pisma se ne sprejema. Uredništvo  
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopnarjevi ulici št. 6  
Račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349  
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb  
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

## Oborožen strah

Londonska konferenca traja že tako dolgo, da sedaj tudi že nepolitiki lahko spoznajo, da je razorožitev edina stvar, o kateri se ne govori na razorožitveni konferenci. Povemo odkrito, da bi se čudili, ako bi bilo drugače. Že samo dejstvo, da je bil London, prestolnica največje pomorske sile sveta izbran za mesto konference in patrona razorožitve na morju; pomeni paradoxon.

Dolgi tedni diplomatskih razgovorov, neštete sicer izvrstne deklaracije o miroljubnosti in spravljivosti velikih držav niso mogle spraviti s sveta prvega vtisa, ki ga je moral dobiti neprizadeti motrilec dogodkov. Razorožitvena konferenca v Londonu je delo Anglije in Amerike. Anglija je bila tista, ki je konferenco sklicala, — toda po prehodnem sporazumu z Ameriko. Kakor hitro je MacDonald odšel v Ameriko, je bilo takoj vsakomur jasno, da njegova pot preko morja ni zgolj ljubeznivost napram angleško govoreči Ameriki. Velikanske svečanosti, s katerimi so ga Amerikanci sprejeli in splošna zadovoljnost na obeh bregovih Atlantika tudi ni bila le platoničnega značaja. Hladni Anglosasi niso imeli nikdar za take stvari posebno mnogo smisla. MacDonald je v svojih govorih lepo povedal, da je upostavljena »Zveza krvi in jezika«, ki ne sme biti nikdar več porušena. Vsebinsko in obsežno tajnih pogodb in medsebojnih garancij pa seveda nismo nikdar zvedeli.

Z zvezo imperija z ameriškim Združenimi državami je bil ustvarjen najmočnejši gospodarski, politični in vojaški blok, ki je sploh kdaj eksistiral. Saj Anglija in Amerika kontrolirata s svojo gospodarsko in vojno silo do 700 milijonov ljudi. Ako bi si Anglija in Amerika bili sovražni, potem bi druga drugi utegnili postati nevarni. Tekmovanje v oboroževanju bi se nujno nadaljevalo, kar pa bi pomenilo tudi za bogate angleške in ameriške finance strašno breme, zlasti ko morata obe skrbeti za tako visok odstotek brezposelnih. Toda sedaj, ko sta združeni, lahko znatno zmanjšata, že obstoječe bojno brodogradnjo, ker jima itak nihče tretji še zdaleka ne more biti kos. Da bi pa vendar kak tekmeč, — in tu prideta le Japonska in Francija v poštev — preveč ne okrepil svojih pomorskih vojnihi sil in ne postal premočan sosed, se Angleži iznašli čudovito besedo: Parity, izraz, ki naj pomeni prav za prav enakost, a ki je na londonski konferenci očitno zadovoljil drug pomen. Po gotovem ključu naj bi bila dopuščena maksimalna tonaža bojnega brodogradnjskega vesela, vendar tako, da je absolutna premoč Angliji in Ameriki zagotovljena.

Francozi in Japonci so se kajpada taki pariteti uprli in zlasti ne marajo, da bi jim drugi predpisali, kako orožje smejo uporabljati v svojo obrambo, — kakor pravijo. Proti angleški parity je Tardieu, vodja francoske delegacije vrgel drugo, še bolj čudovito besedo: sécurité: varnost. Francija izjavlja, da je za zmanjšanje vojnihi brodogradnje, je tudi za paritet, toda najprej naj ji Amerika in Anglija s posebnim paktom zagotovita varnost njene obale in njenih kolonij z morske strani. Če pa tega nočeta, potem ji ne smeta braniti, da se sama varuje in brani, kakor ve in zna. Toda, najprej varnost!

In tako gospodje na londonski razorožitveni konferenci razpravljajo o paritetu in varnosti, samo o razorožitvi ne.

Nemško časopisje precej trdo prijemlja Francoze, češ, da je njihova nepopolnost vzrok, da konferenca iz mrtev točke nikamor ne pride. Po našem mnenju pa ni nihče bolj oddaljen od pravega stališča, kakor kdor bi hotel »anglosaski miroljubnost« postaviti nasproti »francoski imperializem in militarizem«. Kdor tako postopa, prezre izhodno točko in pravi motiv londonske konference, ki je: zagotoviti angleško-ameriški zvezi tako v miru kakor v vojni brezpogojno obvladovanje oceanov. Francozi pač niso tako naivni, da bi stvari drugače gledali kakor v resnici so. S satiro so osvetlili angleško-ameriški »miroljubnost«, ko je ameriška delegacija prišla s predlogom o zmanjšanju števila velikih bojnih ladij. Francozi so jim povedali, da prav dobro vedo, kako je težke oklopne križarke pri sedanjih obratovnih sposobnosti panamskega prekopa skoraj nemogoče spraviti v Tihi Ocean, kjer bi jih mogla Amerika rabiti proti Japonski in da zato ni posebna žrtev, ako se jim odpove. Sicer pa je svetovna vojna itak pokazala prednost manjših in gibljivejših vojnihi edinic. In ko so od Francije zahtevali, da naj se odpove podmornicam, so jih Francozi zlobno spravevali, če se bo obratno Anglija odrekla pomorskim minam, ki so deloma

# Velikačna manifestacija proti preganjanju ruskih kristjanov

Tisoči manifestirajo - Krepke izjave gg. dr. Grieca, dr. Maklecova in prote Jankoviča - S pravoslavno Rusijo je ves krščanski kulturni svet

Ljubljana, 11. marca.

Nocoj so manifestirala slovenska srca; prežeta vernosti in ljubezni do krščanstva, goreča v navdušenju za krščansko prepričanje, odločna in pripravljena, dati trpečemu ruskemu narodu vsaj moralčno podporo in zavest, da v svoji veliki preizkušnji in groznem preganjanju ni osamljen.

Brez velike reklame, kratka oznanila so zadostovala in prihiteli so množice, da dajo duška temu, kar jih je že dolgo bolelo, da protestirajo proti preganjanju vere v Rusiji in da manifestirajo za vstajenje krščanskega duha izpod oblasti brezbožnih vladajočih slojev. Do zadnjega kotička, do zadnjega mesta v dvorani in na galerijah je bil napolnjen nocoj Union. Z žalostjo so zvedele prisotne množice, da se tega veličastnega zborovanja ni

## Popolen uspeh jugoslov. razstave na Danskem

Kjopenhavn, 11. marca. r. V nedeljo se je vršila otvoritev razstave naše narodne umetnosti. Že danes, na drugi dan razstave lahko rečemo, da je doživela ogromen uspeh. Bogastvo našega blaga in narodnih noš privlačuje neobičajno veliko pažnjo Dancov. Otvoritvi je prisostvovala sam danska kraljica ter je kot prva pregledala razstavljene predmete. Po navdušenem pozdravnem govoru predsednika razstave dr. Ellingerja in odgovora zastopnika našega kraljevskega dvora in kraljevske vlade jugoslovanskega poslanika v Berlinu Zivojna Balugžića je imel ravnatelj muzeja Slomann informativno predavanje o jugoslovanski narodni umetnosti, nakar se je razstava prglasila za odprto.

Po otvoritvi se je vršil okusen banket, ki ga je priredil naš častni konzul Degener. Pri tej priliki je zastopnik trgovskega ministra Steinmetz izročil članom razstavnega odbora odlikovanja. Danes se je vršil v jugoslovanskem konzulatu banket, na katerem je bilo navzočih 35 povablencev. Danska kraljica pa je povabila za jutri vso jugoslovansko delegacijo in člane razstavnega odbora v dvor na čajanko, nakar se vrši zvečer v gledališču svečana predstava Don Carlosa. Danes zvečer bo imel član razstavnega odbora g. Pakaci predavanje v danskem jeziku o naši narodni umetnosti in bo na koncu tudi govoril o jugoslovansko-danskem kulturnem in ekonomskem zblizanju.

## Priprave za zagrebški euharistični kongres

Zagreb, 11. marca. r. Včeraj popoldne se je vršila seja pripravljalnega odbora za euharistični kongres v Zagrebu, ki se bo vršil letos meseca avgusta. Odbor iz Ljubljane je najavil, da se bo kongresa udeležilo okrog 3000 Slovencev. Tudi v ostali državi se zelo resno pripravljajo. Javila so se tudi društva iz Amerike.

## 17. marec zadnji dan za kronske bone

Belgrad, 11. marca. AA. Ker je finančno ministrstvo zvedelo, da se v javnosti širijo vesti, da bo veljavnost zakona o umaknitvi in uporabi potrdil po čl. 10 zakona o vojni škodi in 20% kronske priznanice z dne 17. jan. t. l. podaljšana preko roka, ki je odrejen v zakonu, se s tem javnost in posebno davkoplačevalci in lastniki teh papirjev opozarjajo na to, da je ta vest neosnovana in izmišljena. Veljavnost tega zakona se absolutno ne bo podaljšala preko roka, ki je določen v samem zakonu, in ki poteče 17. marca t. l. Po tem roku izročena potrdila in priznanice se ne bodo sprejemala v odplačilo dolžnega davka in kdor v roku tega ne bo izkoristil, bo moral računati s posledicami, ki izvirajo iz samega zakona. (Iz oddelka za davke ministrstva financ.)

## Potrdila za izvoz vina na Čsl.

Belgrad, 11. marca. AA. Ministrstvo trgovine in industrije je obvestilo gospodarske organizacije, da izdajajo potrdila za uvoz vina na Češkoslovaško - poljedelski oddelki banskih uprav, dočim so ta potrdila doslej izdajali poljedelski referenti.

## Legar v Prizrenu

Belgrad, 11. marca. k. Kakor poročajo iz Prizrena se je pojavila tam epidemija pegastega legarja, ki se je precej razširila. Sanitetne oblasti so ukrenile vse potrebno, da se epidemija lokalizira.

## Proces radi prodaje Zitinih draguljev

Pariz, 11. marca. n. Pred pariškim vzklicnim sodiščem se je danes zopet začel stari senzacionalni proces radi prodaje avstrijskih kronske draguljev. Leta 1923. po drugem ponorečenem puču cesarja Karla je cesarica Zita dala v Švici in Franciji po zakonih Steiner prodati veliko kronske draguljev. Baron Steiner, ki je bil upravitelj cesaričinega premoženja, bi imel skupiček naložiti v varnih vrednostnih papirjih. Ker pa cesarica z njegovim poslovanje ni bila zadovoljna, je vložila pri sodišču tožbo radi goljufije in poneverbe. Ker dokazi niso zadostovali, se je preiskava ustavila. Kljub temu pa se je potem začela cela vrsta procesov. Pred aretacijo je baron Steiner izročil svoji hčeri Mariji vrednostnih papirjev v vrednosti 1 milijona frankov iz skupičke kronske draguljev. Hči pa je ta milijon zopet izročila dalje v Parizu živečemu grofu Bathianju. Ta pa menda z denarjem ni postal preveč kavalirski in je bil 6. dec. 1926 v Parizu obsojen na šest mesecev ječe, 5000 frankov globe, 10.000 frankov odkodnine in na vrnitev 800.000 frankov baronici Steiner. Pred sodiščem se je Bathianj mogel izkazati samo o porabi 200.000 frankov. Druga tožba je bila vložena proti grofici Bathianj, ker se je tudi ona udeležila čudnih poslov svojega moža. Imela je nalogo, da nakupi za 90.000 frankov starin, mogla pa je dokazati samo porabo 22.000 frankov. Grof Bathianj je moral potem plačati razliko iz lastnega žepa, nakar je bilo postopanje proti grofici ustavljeno. Baronica Marija Steiner je vložila vzklic in se je danes začela pri pariškem sodišču vzklicna razprava proti grofu in grofici Bathianj.

## Delavska vlada v Angliji omajana

London, 11. marca. n. Macdonaldova vlada je noč ob 9 pri drugem glasovanju o kulturnem zakonu doživela svoj prvi poraz s tem, da je bil sprejet predlog konservativcev z 282 proti 274 glasovom za subvencijo izvoza. Izid glasovanja so liberalci in konservativci pozdravljali z večinutnim odobravanjem. Klicali so delavskemu kabinetu: »Pojte domov! Pospravite!« Levo krilo delavske stranke se je pridružilo temu odobravanju o glasovanju. Baldwin je takoj zastavil Macdonaldu vprašanje, če sprito tega glasovanja še polaga važnost na nadaljevanje parlamentarnega dela. Macdonald je odgovoril, da ima še dva dni časa za pomislek, da formulira stališče svojega

kabineta, ki se sestane jutri dopoldne. Kabinet se bo moral odločiti o tem, ali umakne svoj zakonski predlog, ali bo vlada odstopila ali pa razpustila poslansko zbornico. Na nočnejši francoski časnikarski konferenci je Briand izjavil, da je Macdonald izločen iz posvetovanja na mornariški konferenci, ker je v angleški poslanski zbornici eksistenca njegovega kabineta zopet omajana. Težko je, razpravljati z vlado, ki nima zaupanja lastnega naroda in lastnega parlamenta. V Franciji bi ne strinoglavili vlade radi kakšne postranske določbe rudarskega zakona, temveč bi tako vprašanje odkazali zopet na posvetovanje v odboru, dokler ne bi bilo sprejeto.

## Gandi začel svoj pohod

Odločnost labouristične vlade - Muslimani proti Gandiju

London, 11. marca. e. Mahatma Gandi, ki se nahaja z nekaj nad 100 svojih učencev in prijateljev v svoji samostanski šoli, se pripravlja, da jutri, to je 12. marca, začne svoje propagandno potovanje po indijski deželi ter propoveduje nepokorščino napram angleški oblasti. Zlasti bo pridigoval, naj se ne plačuje davek na sol. Ker bi tak poziv pomenil direktni izzov anglo-indijske vlade, ki je uvedla še nedavno solni monopol, je brez vsakega dvoma, da bo podkralj, ki je dozda Gandijevo politično kampanjo popolnoma mirno opazoval, energično nastopil. Na to se more sklepiti tudi iz aretacije Gandijevega glavnega pomočnika Patela (ki je brat predsednika postavodajalne skupščine v Delhiju), ki je tudi že obsojen na tri mesece ječe, ker je pozival k nepokorščini napram obstoječim postavam. Ko so Patela v navzočnosti Gandija aretirali, je Patel vzkliknil, obrnjen k Gandiju: »Ti prideš takoj za menoj na vrsto!« Indski nacionalisti direktno želijo, da bi jih vlada dala zapreti, upajoč, da bodo s tem indski odpor še podžgali. Zdi se pa, da se bo podkralj Irvin prav tako malo pomišljal jih v resnici vtakniti v zapor, kakor svoj čas lord Reading. Čaka le, dokler bo Gandi dal čisto formalen povod za aretacijo, kar se utede zgodi že v par dneh.

Nevar